

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

„Być przedsiębiorczym – nauka przez praktykę”
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

---

4.04

Inflacja - definicja, rodzaje, przyczyny i skutki

Izabela Ślaska

Uniwersytet Rzeszowski

KONSPEKT LEKCJI DO PRZEDMIOTU: PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

I. METRYCZKA KONSPEKTU

1. Imię i nazwisko nauczyciela prowadzącego lekcje:.....
2. Klasa: .....
3. Data: .....
4. Miejsce prowadzenia lekcji: .....
5. Czas prowadzenia lekcji:.....

II. UMIEJSCOWIENIE LEKCJI W STRUKTURZE JEDNOSTKI METODYCZNEJ

1. Temat lekcji: **Inflacja – definicja, rodzaje, przyczyny i skutki.**

III. CELE OPERACYJNE LEKCJI

A. Operacyjne cele instrumentalne:

1. WIADOMOŚCI

1.1 Wiadomości do zapamiętania:

Uczeń poprawnie:

- a) wyjaśni pojęcia:
  - inflacja,
  - inflacja popytowa,
  - inflacja kosztowa,
  - inflacja strukturalna,
  - inflacja galopująca,
  - inflacja krocząca,
  - stopa inflacji.
- b) zdefiniuje pojęcia:
  - inflacja,
  - stopa inflacji.
- c) wymieni:
  - skutki inflacji,
  - wpływ inflacji na obieg okrężny pieniądza w gospodarce.

1.2 Wiadomości do zrozumienia:

Uczeń potrafi poprawnie:

- a) klasyfikować rodzaje inflacji,
- b) wymienić skutki inflacji,
- c) wymienić przyczyny i skutki inflacji,
- d) określić politykę antyinflacyjną państwa.

2. UMIEJĘTNOŚCI

2.1 Umiejętności stosowania wiadomości w sytuacjach typowych:

Uczeń potrafi poprawnie:

- a) zaprezentować w dyskusji własny punkt widzenia oraz formułować rzeczowe argumenty na poparcie swojego stanowiska,
- b) wymienić, rozróżnić i charakteryzować pojęcie inflacji,
- c) wymienić, rozróżnić i charakteryzować rodzaje inflacji,
- d) wymienić przejawy inflacji.

2.2 Umiejętności stosowania wiadomości w sytuacjach problemowych:

Uczeń potrafi:

- a) wyjaśnia jak inflacja może wpływać na gospodarkę,
- b) wskazuje, kto zyskuje a kto traci na inflacji,
- c) wie jak uchronić się przed szkodliwymi skutkami inflacji,
- d) określa swoją postawę wobec przedstawionych problemów,
- e) rozumie potrzebę szacunku wobec poglądów innych osób.
- f) kształtuje umiejętności interpretowania i oceniania wielkości ekonomicznych,
- g) kształtuje umiejętność współpracy w grupie.

3. ZDOLNOŚCI POZNAWCZE:

- a) poznaje wpływ procesów związanych z inflacją na kształt swojego życia i innych ludzi,
- b) poznaje i umiejętnie interpretuje wielkości ekonomiczne,
- c) kształtowanie świadomości, że możemy decydować o swoich finansach,
- d) prowadzi merytoryczną dyskusję na wskazany temat.

3.1 Spostrzegawczość:

- a) aktywne słuchanie i szybkość reakcji na zadane pytania,
- b) dobieranie w toku dyskusji właściwych argumentów i kontrargumentów,
- c) zwarte i komunikatywne formułowanie ustnej wypowiedzi.

3.2 Wyobraźnia:

- a) uczeń rozwija wyobraźnię, rozwija umiejętność wnioskowania, definiowania pojęć,
- b) uczeń przedstawia i uzasadnia własne stanowisko wobec problematyki lekcji.

3.3 Pamięć:

- a) dostosowywanie czasu przewidzianego na wykonanie konkretnych ćwiczeń do możliwości uczniów,
- b) powtarzanie definicji,
- c) posługiwanie się prezentacją ppt ułatwiającą zapamiętanie treści lekcji.

3.4 Uwaga:

- a) mobilizowanie uczniów do wysiłku intelektualnego,
- b) podtrzymywanie uwagi,
- c) stworzenie właściwej atmosfery lekcji,
- d) skierowanie uwagi uczniów do realizacji określonych celów i konkretnych zadań, poprzez uświadamianie wagi problemów inflacji,
- e) pozytywna motywacja,
- f) utrzymanie w czasie lekcji spokoju i ciszy,
- g) przeciwdziałanie odwracaniu uwagi i zajęciom ubocznym uczniów na lekcji,
- h) zwracanie uwagi na zachowanie „uważnej postawy” ucznia.

B. Operacyjne cele kierunkowe.

1. Uczestnictwo w działaniu:

- a) pobudzenie uczniowie do rozwijania aktywności własnej w rozwiązywaniu problemów otwartych,
- b) rozwijanie poczucia odpowiedzialności za wykonane zadania,
- c) ćwiczenie umiejętności pracy w grupie.

2. Podejmowanie działania:

- a) uczeń potrafi korzystać z materiałów podanych przez nauczyciela,
- b) rozwijanie samodzielności w procesie rozwiązywania problemów,
- c) nauka techniki wizualizacji i prezentacji, doskonalenie umiejętności selekcji informacji, czytania ze zrozumieniem.

3. Nastawienie na działanie:

- a) uczeń prezentuje postawę poznawczą, zadaje pytania,
- b) uwrażliwia się na coraz częściej pojawiające się w życiu zawodowym sytuacje odczuwania przez społeczeństwo skutków nierównowagi gospodarczej, w tym inflacji,
- c) dostrzega zależności między własnym postępowaniem, a możliwością ominięcia skutków inflacji.

4. System działań:

- a) uczeń postępuje zgodnie z poleceniami prowadzącego zajęcia lekcyjne, wykonuje ćwiczenia oraz aktywnie bierze udział w rozwiązywaniu napotkanych problemów na forum klasy.

IV. METODY I ŚRODKI DZIAŁANIA

1. **Podstawowa strategia dydaktyczna:** informacyjna, problemowa
2. **Metody uczenia się - nauczania:**
  - prezentacja multimedialna,
  - metoda aktywizująca- drzewko decyzyjne,
  - dyskusja.
3. **Środki dydaktyczne:**
  - prezentacja multimedialna,
  - komputer,
  - rzutnik ,
  - ekran,
  - karty pracy,
  - pisaki,
  - flipchart.
4. **Formy organizacji pracy uczniów:**
  - praca w grupach,
  - praca indywidualna.

V. STRUKTURA LEKCJI

1. **Czynności organizacyjne:** 5 min
2. **Wprowadzenie do lekcji i uświadomienie uczniom celu lekcji:** 5 min
3. **Rozwiązywanie problemów grupowo i indywidualnie:** 30 min
4. **Podsumowanie lekcji:** 5 min
5. **Zakończenie zajęć.**

VI. PRZEBIEG LEKCJI

TOK LEKCJI	CZYNNOŚCI NAUCZYCIELA	CZYNNOŚCI UCZNIÓW	CZAS REALIZACJI
Czynności organizacyjne	1. Przywitanie 2. Sprawdzenie obecności. 3. Przedstawienie tematu lekcji.	Zapisanie tematu lekcji w zeszyte przedmiotowym	5 min
Uświadomienie celów lekcji	Powtórzenie pojęć związanych z funkcją pieniądza, jego wartością i znaczeniem w gospodarce	Udzielają odpowiedzi na pytania dotyczące tematyki pieniądza	5 min
	1. Nauczyciel wprowadza uczniów w tematykę inflacji przedstawiając prezentacje multimedialną. Następnie korzystając z metody aktywizującej – drzewka decyzyjnego, zachęca uczniów do zastanowienia się nad przyczynami i skutkami inflacji dla gospodarki kraju. Pytanie kluczowe, nad którym będą zastanawiać się uczniowie brzmi: „Jak rozwiązać problem inflacji, a przynajmniej jak go złagodzić?” 2. Nauczyciel dzieli uczniów na 4-5 osobowe grupy. Każdej grupie rozdaje kartę pracy. Nauczyciel wyjaśnia jak wypełniamy kartę pracy (zaczynając od dołu). 3. Wszystkie grupy pracują jednocześnie. Po zapisaniu problemu, uczniowie wpisują przyczyny, które doprowadziły do zwiększenia inflacji. 4. Ostatnim etapem jest przedstawienie przez przedstawicieli poszczególnych grup rozwiązań na forum klasy. 5. Nauczyciel pełni rolę „strażnika czasu” i określa ile czasu potrzeba na wypełnienie kolejnych części pracy, ponieważ zajęcia powinny zmieścić się w ciągu jednej jednostki lekcyjnej.	1. Odbierają materiały pomocnicze – drzewka decyzyjne. 2. Nauczyciel wyznacza role. 3. Zajmują wyznaczone miejsca 4. Odgrywają swe role. 5. Udzielają odpowiedzi. 6. Pracują w grupach. 7. Liderzy poszczególnych grup udzielają odpowiedzi	30 min.

Podsumowanie lekcji	Zaproszenie uczniów do dyskusji nad wynikami pracy, ocena zespołów i podsumowanie materiału.	Aktywny udział w dyskusji	5 min
---------------------	--	---------------------------	-------

.....
Podpis nauczyciela

Załącznik 1.

Materiały pomocnicze – inflacja

Materiały do ćwiczeń

Inflacja to wzrost przeciętnego poziomu cen i dóbr w gospodarce. Czysta inflacja jest przypadkiem szczególnym, który pojawia się wtedy, kiedy wszystkie ceny dóbr i czynników produkcji wzrastają w tym samym tempie. Inaczej mówiąc, zjawisko inflacji występuje w sytuacji, w której ilość pieniędzy w obiegu rośnie szybciej niż wartość towarów i usług oferowanych do sprzedaży. Taki stan rzeczy prowadzi w konsekwencji do wzrostu cen i spadku wartości pieniądza w tym samym tempie. Z powodu występowania inflacji zanika wartość realna dochodów i wszystkiego, co posiadamy. Zjawisko to powoduje wzrost wartości nominalnej wypracowanych dochodów, jednak w rzeczywistości zmniejsza ich wartość realną, powodując spadek ich siły nabywczej. Należy przy tym zaznaczyć, że nie każdy wzrost cen można uważać za inflację. Ceny jednych dóbr na rynku mogą drożeć, innych zaś równocześnie maleć, również tempo zmian tych cen może być różne i nie należy automatycznie kojarzyć tej sytuacji ze zjawiskiem inflacji. Ruchy cenowe mogą w tej sytuacji zmienić jedynie strukturę cen na rynku. Zmiana struktury cen na rynku może być zjawiskiem normalnym w prawidłowo funkcjonującej gospodarce rynkowej.

Miernikiem inflacji jest stopa inflacji, która jest procentową zmianą poziomu cen, liczoną według wzoru:

$$\frac{\text{poziom cen w roku bieżącym} - \text{poziom cen w roku poprzednim}}{\text{poziom cen w roku poprzednim}} \times 100\%$$

Przyczyny inflacji są różne. Mogą one tkwić w polityce pieniężnej, kredytowej, budżetowej i inwestycyjnej w dysproporcjach gospodarczych, w spadku wartości waluty krajowej w stosunku do walut zagranicznych, we wzroście cen surowców czy paliwa i energii na rynku światowym. Do najważniejszych możemy zaliczyć:

- niezrównoważony budżet państwa (wydatki z budżetu przewyższają wpływy),
- przeinwestowanie gospodarki (nadmierne rozwinięcie procesu inwestycyjnego finansowanego przez państwo),
- ingerencję państwa w politykę emisyjną banku centralnego, co prowadzi w rezultacie do nadmiernej ilości pieniądza,
- wadliwą strukturę gospodarki,
- wzrost cen podstawowych surowców energetycznych (powoduje to wzrost kosztów produkcji i wzrostu cen),
- import inflacji (wraz ze wzrostem cen artykułów importowanych przez dany kraj następuje wzrost kosztów produkcji, a co za tym idzie wzrost cen),
- długookresowe dodatnie saldo bilansu handlowego (nadwyżka eksportu nad importem),
- recesją gospodarczą (obniżenie wydajności pracy, a tym samym wzrost kosztów produkcji),
- monopolizację gospodarki (monopolisci wzrost kosztów produkcji mogą przenosić na cenę).
- Skutki inflacji ponosi zarówno społeczeństwo, jak i gospodarka narodowa. Negatywne skutki inflacji, zwłaszcza przy inflacji nieprzewidzianej ponoszą:
  - ludzie oszczędzający – kiedy trzymają pieniądze w kieszeni lub na rachunku oszczędnościowym płatnym na żądanie,
  - banki, które udzielają pożyczek na długie okresy i w momencie wypłaty udzielonych pożyczek pieniądze przy inflacji mają dla banków mniejszą siłę nabywczą,
  - ludzie pracujący, którzy w związku z inflacją otrzymują podwyżkę płac popadają w wyższy podatek, czyli w wyższą kategorię stawek podatkowych,
  - emeryci, gdyż indeksacja emerytur, tak jak wzrost płac pracowników, nie nadąża za wzrostem cen.

Korzyści z inflacji mają ludzie, którzy:

- przewidując wzrost cen, kupują wcześniej po relatywnie niskich cenach i sprzedają później po cenach wyższych,
- zaciągają kredyty hipoteczne w okresie inflacji i spłacają je w pieniądzu mających mniejszą siłę nabywczą – takie zjawisko określa się mianem premii inflacyjnej.

Korzyści z inflacji ma również rząd, który dodrukowuje pieniądze i powiększa budżet przez zwiększenie podatków. Jednak wskutek tego zostaje naruszona równowaga między popytem a podażą, wzrasta tempo inflacji i ubożenie społeczeństwa. Skutkami dla gospodarki narodowej będzie:

- niechęć przedsiębiorców do podejmowania inwestycji, gdyż nie można przewidzieć realnych zysków, spadek innowacji i produktywności w przedsiębiorstwach, gdyż u przedsiębiorców zmniejsza się zainteresowanie kredytami, na które nakładane są wysokie odsetki,
- dewaluacja waluty krajowej – więcej złotych należy zapłacić za jednego dolara,
- zakłócenie w systemie finansowym na skutek dużych zmian cen papierów wartościowych,
- osłabienie wiarygodności państwa u wierzycieli.

Ograniczenie inflacji lub przeciwdziałanie jej wystąpieniu wymaga odpowiedniej polityki państwa w zakresie kształtowania dochodów społeczeństwa, ograniczania deficytu budżetowego (polityka fiskalna), kontroli emisji pieniądza przez bank centralny i kreacji pieniądza kredytowego przez banki komercyjne (polityka monetarna).

Jak więc wynika z powyższej analizy, inflacja nie jest zjawiskiem korzystnym dla gospodarki. Mogą z niej skorzystać tylko jednostki, które wcześniej ją przewidzą

Załącznik 2.
Drzewko decyzyjne

